XXXVII. évf. Cluj-Kolozsvár, 1927. November 9. szám

UNITÁRIUS KÖZLÖNY

A VALLÁSOS ÉS ERKÖLCSÖS ÉLET ÉBRESZTÉSÉRE
KIADJA A DÁVID FERENC EGYLET

Alapitotta: Dr. BOROS GYÖRGY.

Nagy napok.

Az élet minden *intézmény* és *egyén* szempontjából nagy jelentőséggel bir s életünk minden pillanata fontos reánknézve; de úgy érezzük, hogy a Magyar Unitárius Egyháznak s intézményeinek, melyek közé a D. F. E. is tartozik, a héten igazán nagy napjai vannak.

Most ülésezik a Teol. Akad. Igazgatóságának és a Lelkészkörnek a közremüködésével a *lelkészi konferencia,* melynek hivatása, hogy vallás-erkölcsi nevelésünket tovább vigye a fejlődés utján. Most találkoznak a *Lelkészkör* tagjai, kik az egészséges és hivatásos belső emberi szellem kidomboritására hivatvák. Most tart összejövetelt az *Unitárius Irodalmi Társaság* is, melynek feladata irodalmunk szerves kiépitése s a *D. F. Egylet* a *Nőszövetséggel* együtt szintén a napokban tartja évi közgyülését, amelyen nemcsak a mult év eredményeiről számol be és a jövő terveket bontogatja, hanem leköszönt, szeretve tisztelt elnöke helyett, B. Petrichevich-Horváth Arthur ur helyett egy uj elnököt is választani fog.

Amidőn Egyházunknak szerencsét kivánunk ahhoz, hogy egyházegyetemünket érdeklő főtanácsi gyülésének sikere legyen a középitése szempontjából s minden társintézményt és hivatásos összejövetelt szeretettel köszöntünk, fokozott várakozással nézünk a D. F. E. elnökválasztása elé s azt kivánjuk, adjon az Isten eljövendő elnökünknek oly lelkierőt s készséget, hogy Egyletünk valóban közegyházunk legfőbb missziói szervévé nőhesse ki magát.

Istent, Atyánkat kérve-kérjük, áldja meg Egyházunk és népe számára e nagy napokat szerencsével és sikerrel.

Unitarian school for the ministry
Berkeley
America California

TŰZHELY MELLETT

Imádkozni megtanitlak.

Jer édes kis fiam, jöjj csak,
Imádkozni megtanitlak;
Ez az első, mit ad anyád
S első az, hogy Istent imádd!
Ima legyen kelted, fekted,
Igy az Isten megáld téged.
A jó Isten, tudod fiam,
Ki az égben s mindenütt van.

Kinek neve szent s szent legyen,
Ki csak egy van földön, égben,
Kié pompa, fény, hatalom,
Kitől minden áldás vagyon,
Kinek nyilik a virágszál,
S zeng a madár, ha égbe száll,
Kinek hódol a mindenség:
Csillagsereg, föld és az ég,
Ki volt, van és mindég lészen:
Kinek neve Atya Isten!

Jer édes kis fiam, jöjj csak,
Imádkozni megtanitlak:
Tedd össze két kezed szépen,
Mondd: Imádlak Uram Isten,
Kérlek halld meg gyermekedet,
Ki hálával áll előtted;
Megköszöni az életet,
A gondozó jó szülőket,
Kik ápolnak s intnek engem,
Hogy nőjjek fel félelmedben . . .
Megköszönni a szép napot,
Mely ma reggel ránk virradott,
Az ételt és italt Atyám,
Mellyel táplálsz nap-nap után,
Mindent, mindent, mit nyujt kezed:
Imám azért kegyesen vedd.
Áldassék az Ur örökkön,
Szent imával mennyen, földön.

Mi Atyánk, ki vagy a mennyben,
Neved védő pajzsunk legyen. Ámen.

Kolozsvár 1891. *Dr. Gspann Károly.*

Ha Te ugy akarod.

Isten, ki e nagy mindenségnek királya vagy,
Tied vagyunk és Te a mienk vagy mindörökre.
Te ápolsz, féltesz, felemelsz, ha lerogyunk a földre;
Te vagy; kihez menekülünk, ki cserbe soh'se hagy.

Mi gyarló emberek, a Te gyermekeid vagyunk,
Kik szeretjük egymást, ha te ugy akarod:
Ha átölel a Te két szerető karod.
Mi Téged nagy fenség meg nem tagadunk.

Ó, ha mind, gyarlók, egyformák volnánk,
Szeretve egymást mind megbecsülnénk,
Sokkal szebb volna a kezdet . . . és a vég . . .
Ugy-e Te is szeretőbben néznél le ránk?

De bocsáss meg nékünk, gyermekidnek,
Ha olykor egymást vétkesen bántjuk,
Mert máskor vétek-bánón a Te trónodhoz állunk
És kérjük, hogy ránk simuljanak azok a jóságos kezek.

Mi gyarló emberek a Te gyermekeid vagyunk,
Kik szeretjük egymást, ha te ugy akarod;
Ha átölel a Te két szerető karod.

Kolozsvár 1927. *ifj. Gspann Károly.*

„Hozzád megyek Uram, Hozzád közel".

Ennek a gyönyörü éneknek a szerzője körül sok szó esett az angol és amerikai lapokban. Azt nem vitatták, hogy nő vagy férfi irta-e, de azt siettek bizonyitgatni, hogy az iró nem volt unitárius. Erre kivánunk rávilágitani.

Az iró Adams-né Flower Sára 1805-ben született Angliában, Harlow helységben. 1834-ben ment férjhez Adams B. Vilmoshoz, aki, mint épitész-mérnök jó hirben állott. Nagyon szép, nagyon értelmes és müvelt asszony volt. Hires volt gyönyörü hangjáról. Oly kellemesen senki sem tudott szavalni, mint ő. Olyan bájos, olyan lebilincselő volt, hogy egyik barátnője azt irta: mikor vele voltam ugy éreztem, mintha más világban volnék. Vallásos hite, szép gongolkozása, kegyes élete annyira elbájolta az embereket, hogy elfeledkezett arról, hogy a földön van. Aki közelébe jutott jobb, buzgóbb és szeretetreméltóbb lett. Talán soha egyetlen rossz szó el nem hagyta az ajkát.

Sok szép költeményt irt, melyek közkézen forogtak, de olyan hóditást, amilyet: Nearer my God to Thee (Közelebb hozzád Uram, Hegedüs I. szerint) mely énekeskönyvünkben *Hozzád megyek Uram*

(57. sz. Józan M. szerint) sem az övé sem a másé nem ért el. Ezt az éneket minden egyházban és minden nyelven énekelik.

Olvasóinknak jusson eszökbe, hogy egy kedves nő irta, ki az életet csak 43 évig élvezte és közelebb ment hozzá, kitől jött s kinek közelében az örökélet boldogságát élvezi. *Bs.*

NŐK VILÁGA.

Torockó.

Torockóról hallani vagy olvasni mindenki szeret. Valahogy ugy vagyunk evvel a bányavárosból kis községgé lett hellyel, hogy egészen más szemmel nézzük s nagyobb fontosságot tulajdonitunk neki, mint bármelyik más helyiségnek. Ha máshonnan nem is, Jókai regényéből ismeri mindenki ezt a csudálatosan szép völgyet, illetőleg bányavárost. Annyi természeti szépség torlódott ott össze, hogy azt hiszem, nagyzolás nélkül mondhatjuk, a sváici hegyek monumentálisabbak, nagyobb arányuak lehetnek, de nem megkapóbbak. Torockó egészen le tudja kötni a szemlélőt. Hallottam ott született és jó részt ott megvénült emberektől, hogy a ritka szépségű Székelykő meredek szikláin időnként még ők is találnak uj és eddig nem látott változásokat. Az ember nézi, nézi Istennek ezt a nagy müvét s kevés idő multán úgy érzi, hogy közelebb jön hozzá a hegy. Már ott is van előtted, kinyujtott karoddal — ugy tetszik — megsimogathatod. S ha beszélni tudna, vajjon mit beszélne ez az évezredes, sok véres harcot látott s eget rengető viharokat átélt szikla? bizonyosan beszélne a régi magyarok bejöveteléről, a tatárjárásról, a kurucvilágról, Rabutin kegyetlenkedéseiről s Gábor Áron vitézeinek hősies küzdelmeiről. Egy egész kis történelem. Ezeket a történelmi mozzanatokat okvetlen kivállja belőlünk a Szikla. De a Szikla nemcsak fontoskodó, komor, ünnepélyes tud lenni. Egy szeszélyes fordulattal megfiatalodva, a napsugárban fürödve és kacagva áll előtted. Mikor másodszor kél fel a nap, hol rózsaszin, hol lilás ruhát öltve magára kacérkodik a vele szemben levő hegyekkel.

Amilyen misztikus és nem mindennapi érzéseket vált ki belőlünk a vidék szemlélete, ez az érzésünk megmarad sőt fokozódik, ha a falut az ő népével megismerjük. Nem közönséges nép a torockói nép, az átlagintelligencián jóval felül áll. Szokásaik, ruházkodásuk, gondolkodásuk olyan, aminőt sehol másfelé nem, csak éppen náluk lehet megtalálni. Annyi specialitásuk van, ami csak tőlük származik, hogy egész tanulmányt lehetne ezekből összeállitani. Nem könnyen barátkozó, inkább zárkózott, magának élő nép. Az idegenek iránt nehezen melegszik fel. De ha valakit megismer és meg-

szeret, az a barátság tartós, örökös barátság marad. A családban az apa az első személy. Érdekes és jellemző, hogy a férj a feleségét tegezi, elenben a feleség a férjét csak magázhatja. Ez különösen a régieknél volt divat, a mostani modernebb házasok már persze kivételek. Hanem az öregebbek közt még ma is ez a viszony áll fenn.

Ami Torockót mindenki előtt ismertté és hiressé tette, az kétségkivül a ruházkodásuk. Nincs is talán ennél szebb népviseletünk. Kora tavasztól késő őszig csak ugy özönlik a sok kiránduló, ezt a kis községet a maga népviseletében megnézni. Pénzt, időt, fáradságot nem kimélnek, ha a falu szép leányait, asszonyait a vasárnapi templomozásról kijönni láthatják. Annyi szint és annyi izlést ritkán lát együtt az ember. Kár, hogy a férfiak, lehet mondani, teljesen elhanyagolták képviseletüket. Már csak a legöregebbek veszik fel a fehér harisnyát piros zsinorozással, meg vállukra a mentét. A férfi öltözetéhez kiskarimáju, fekete pörge kalap jár. Egy mentségük lehet a torockói férfiaknak. Tudva van, hogy Torockón azon kevésen kivül, akinek elégséges földbirtoka van, a maga és családja eltartására igen kevés férfit látunk otthon. Munka ott nem kinálkozik. A régi hires vasbányáknak, amelyek bőségesen ellátták munkásaikat kenyérrel, már csak beomlott tárnáit ismeri a mai generáció. Élni pedig kell valamiből. Igy a férfiak messze vidékre kénytelenek vándorolni, hol munkát találnak. Sokszor hetek telnek el, amig a családfő haza kerül szombat és vasárnapra családja látogatására. Az ilyen elfáradt és elcsigázott férjnek, aki ilyen nehezen jut kevés pénzhez, már nem telik két rendbeli ünneplő ruhát tartani. Hanem olcsóbb és kényelmesebb is az uj fajta szabásu ruha, amely a munka helyén is megfelel. Ez lehet a magyarázata, miért lettek hütlenek népviseletükhöz a férfiak. Annál diszesebbek asszonyaik s leányaik, ha a pazar ünneplő ruhájukat magukra öltik. Annyira értékes, drága ruha ez, hogy most egyet teljesen ujonnan kiállitani, azt mondják, a lehetetlennel volna határos. Az anya megkimélve hagyja leányára s ez szintén leányára. A pártát, amelyet a férjhezadó leányok viselnek — már évekkel ezelőtt hallottam —, nem tudják sehogy sem ujonnan előállitani, mert a hozzá szükséges aranycsipkét már nem gyártják. Azt a ráncosszáru, hegyesorru piros csizmát, amely az egész öltözetnek kiegészitője, sem igen csinálják ma már. Sajátságos, szép kézimunkát készitenek az asszonyok, zámánvarrottast és szeminast (a keresztszemnek egyik formája). Nagyon sok eredeti mintájuk van. Ezeket a mintákat a más, népies kézimunkáknál nem lehet megtalálni. A torockói varrottas nagy hirnévnek és népszerüségnek örvend. Városi és idegen ember, ha meglátja, százakat és ezreket ad egy-egy darabért. Az asszonyok téli időben foglalkoznak a varrottassal.

Ebből a valódi, hamisitatlan Torockóból kap valami kis izelitőt a kolozsvári közönség, amikor az idéni Főtanáccsal kapcsolatban fog a torockói műkedvelő ifjuság Péterffi Gyula egyik szindarabjával,

„Nagyapó álma“ bemutatkozni a városi közönségnek. Már maga a hir is futó tüzként terjed s nagy érdeklődés tapasztalható. Ha nem csalatkozunk, sikerben nem lesz hiány. Mert, ismerjük be, nem kis fába vágták fejszéjüket a torockóiak. Mutassuk tehát meg nekük, hogy tőlünk telhetőleg pártoljuk és szeretettel várjuk.

Borbély Istvánné.

Misszió.

Tükördarabok a petrozsényi Unitárius Nőegylet életéből.

Ha költő volnék — hősköltéményt irnék a petrozsényi Unitárius asszonyokról, lányokról — egyelőre csak a nőkről, de ugyanazt megirhatnám a férfiakról is. De minthogy költő nem vagyok, csak szerény krónikása lehetek annak a csodálatos áldozatkészségnek, páratlan tevékenységnek, amellyel felveszik árvaságra szánt egyházunk gondját.

A bibliai nagylelkü asszonyok, leányok, elevenednek meg képzeletemben, ha látom nőinket, akik számára az áldozatkészség, a jóttevés gyakorlása már belső lelki kényszer s akik a maguk egyszerüségükben, sulyos anyagi gondjaik közepette is a vallási és szociális öntudatnak egy olyan fokán állanak, amely már örömkönnyekre fakasztó.

Tudnunk kell, hogyPetrozsény s bányavidéke már nem a régi Eldorádó, hol becsületes életküzdéssel, életet és ideget örlő robottal bár, de biztos megélhetést találhatott az, kit sorsa ide vetett, sőt „jó szerencsé“-vel, mérséklettel még haza az elhagyott szülőföldre is küldhetett egy kis pénzmagot. A Zsilvölgy ma már „sirvölgye“, a bizonytalanságok, a lelket tépő szomoruságok földje, ahol a földalatti „bányarém“, a tárnák sötét szelleme láthatatlan karjaival immár a föld felettieket is fojtogatja.

A nagy fekete gondmadár régen rászállott már az eddig nevetős muskátlis ablakokra, sőt betolakodott a házba is és óriási suhogó szárnyai alatt, a kétségbeesés sivárságával vergődik a család: s a gyötrő gond fájdalma lehatott már a bölcsőkben szendergő ártatlanságokig is. S mégis annyi elszomoritó kép dacára, csaknem mindenik bányász hajlékában ott diszlik az áldozatkészség ékes, jóillatu virága. Nem hivalkodás, de ténymegállapitás óhajt lenni, hogy a tordai Aranyos Körben két egymást követő évben Petrozsény vezet az áldozatkészség terén. S 1926. évben az egész egyházkör adományának $^1/_3$-át a petrozsényi bányásznép hozta össze. De ime beszéljenek a tények egyelőre csak a Nőegyletről!

A petrozsényi Dávid Ferenc Nőegylet sok gátló körülmény miatt csak 1926. febr. 28-án alakulhatott meg. Alakulási évét 17,000 leu készpénz bevétellel zárta le, amelyet csaknem teljes

egészében a szegény unitárius tanulók karácsonyi felruházására forditott. 1927. évi eddigi bevétele 27,632 leu volt, amelyhez ezután gyüjti és adja össze még a szegény tanulók karácsonyi felruházásához szükséges összeget. Az 1927. évben eddig begyült készpénzből s a hozzáadott munkából csaknem 40,000 leu értékben levakoltatta, bepadoltatta, ablakokkal ellátta s berendezte az épülő templomunk alatti szuterén helyiséget, ahol most Istentiszteletjeinket tartjuk s amely helyiség majd kulturházunk szerepét lesz hivatva betölteni. S vajjon kik hozták össze a 19 havi egyleti életünk alatt a 44,632 leu készpénzt?, ha nem a mi asszonyaink, lányaink, akik az áldozatkészség égő vágyával szivükben, fáradhatatlanok a reájuk bizott talentumok kamatoztatásában. S vajjon kikkel kezdjem az áldozatos lelkek sorát??!... Az öreg Köröstély nénivel talán, aki 70 évet jóval tulhaladott korát meghazudtolva Tóth Ferencné nénivel Isten dicsőségére reggeltől estig fáradhatatlanul meszelte a hajlékot, ahol ma Petrozsénynek egy Istent hivő népe imádkozik s aki gyüjtőivvel kezében fürgén buzgolkodik a földi kincsek gyüjtése körül; vagy Bereczki nénivel talán, akinek valósággal szenvedélye a gyüjtés, aki e téren első az elsők között, aki perselyasztalt csináltat, aki padot, széket hoz az Ur hajlékának, aki mindenütt ott van, ahol áldozni s dolgozni kell; vagy Botár Gyulánéval talán, aki nemes lelkének szép érzéseit himezte az adományozott 6000 leus gyönyörü úrasztali teritőre; vagy a kis Demeter és Tóth leányokkal kezdjem el, akik zsenge fiatalságuk hősies, erőfeszitésével surolják a nagy Istentiszteleti hajlékot, mig tőrékeny testük kifakadó vére festi pirosra a padlót. Vagy kezdjem-e Weress Béláné lelkészné elnöknővel s Fodor Mancika titkárnővel, akik mozgatói, inspirálói e gyönyörü munkának! De jöjjenek mind sorra azok, akik leendő kulturházunk, ma Istentiszteleti hajlékunk rendbehozása érdekéért gyüjtöttek és dolgoztak; Bereczki Jánosné 5059 leu; Marosi Andrásné és Kiss Albertné 2710 leu; Tóth Ferencné 1419 leu; özv. Köröstély Mihályné, Forró Gergelyné, Krisán Mózesné 975 leu; Kilyén Istvánné, Soós Mihályné 900 leu; Nyitrai Miklósné 850 leu; Kilyén Istvánné, Soós Annuska 798 leu; Tarján Pálné 635 leu; Szép Eszti, Szép Iduska 630 leu; Simonfi Sándorné 500 leu; Asztalos Ambrusné 492 leu; Delamea Áronné, Bereczky Jánosné 820 leu; Fodor Mancika 380 leu.

Természetbeni munkával hozzájárultak: özv. Köröstély Mihályné, özv. Gombos Andrásné, Udvar Károlyné, Rozsos Ferencné, Bereczky Jánosné, Ács Lajosné, Asztalos Ambrusné, Tóth Ferencné, Demeter Zsuzsika, Tóth Eszti, Tóth Ilus és sok más buzgó asszony és lány. De nem volna teljes a kép ezen nagyszerü eleven, segitő szeretetet sugárzó Nőegyleti életről, ha elhallgatnók azt, hogy az Egylet tagjai hetenként felváltva kettesével a külömböző kórházakban, (3 van) magánlakásokban betegeket látogatnak, ahová a vigasztaló szó balzsama mellett elviszik a maguk kedveskedő süteményeit, befőttjeit, virágcsokrait stb... Nem volna teljes a kép ha elhallgatnók, hogy

megszorult családok néha pénzsegélyben is részesülnek s ha valahol pillanatnyira bár, de hajlékot ver a nélkülözés — a segitő szeretet szava végigszalad a bányász hajlékokon és sok ruháskosár számra gyül a liszt, zsir, rizs, kávé, tojás, szalonna, no meg egy kis pénz is, hogy gyorslábu Nőegyleti tagok vigyék a recsegve roskadozó kosarakban az életnek elemét. — Ime ezekért és még sok más elhallgatott drága áldozatos momentumért kellene nekem hősköltemény irnom a petrozsényi Nőegylet bányász asszonyairól és lányairól. Aztán látni fogjuk a férfiakat is. Legyen áldott a nép, amely jócselekedetek által dicséri Istenét!!...

Petrozsény, 1927. okt. hó. *Krónikás.*

Az árkosi D. F. Nőszövetség beszámolója munkásságáról.

Az árkosi unitárius nőkszövetségének két évi munkásságáról akarok Istenházában beszámolni. Mielőtt a tulajdonképpeni jelentéshez kezdenék, a következoket vagyok bátor előrebocsátani. 1925. év okt. 25-én Végh Bénjamin esperes az unitárius felekezeti iskolához hivatta össze az unitárius nőket és ismertette az összejövetel célját. Majd Baloghné Simó Anna tanitónővel felolvastatta a kolozsvári központi Nőkszövetsége által kiadott utasitást, mely tájékoztatót nyujt a Nőkszövetsége munkaköréről is. Ezután esperes atyánkfia buzditó szavakat intézett a megjelent nőkhöz s kérte, hogy a Nőkszövetséget alakitsák meg Árkoson. A jelenlevő 46 unitárius nő egyhangu lelkesedéssel kimondotta, hogy az „Unitárius Nőkszövetségét“ megalakitja. Kimondotta azt is, hogy bárkit szivesen lát tagjai sorában, aki a valláserkölcsi élet ápolását és terjesztését vállalja. Már az első gyülésen megválasztotta a vezetőséget. Elnök Benkő Árpádné. Pénztáros Régeni Áronné. Titkár Baloghné Simó Anna. Jegyző Ütő Erzsébet lett egyhangu választás folytán. Megállapitotta, hogy minden héten kedden este összejövetel lesz a felekezeti iskola egyik termében. Egyik fontos célját abban látta a nőkszövetsége, hogy uj énekeink megtanulásával azok a köztudatba átmenjenek s a templomba járásban az egyházközség tagjai előtt példaadók legyenek. Minden összejövetelt egyházi énekkel kezdettünk és azzal végeztünk. Ezenkivül minden este programmunkba egy-egy énekszámot beleillesztettünk, melyet önkéntes ajánlkozás folytán nőink és leányaink énekeltek.

Rendeztünk egy Dávid Ferenc emlék-ünnepélyt az unitárius templomban. Rendeztünk az unitárius felekezeti iskolába járó növendékek részére két karácsonyfa-ünnepélyt diszes közönség jelenlétében a községházánál. Mindkét ünnepség szépen sikerült, Benkő Árpádné a karácsonyfadiszeket felajánlotta s felhivta nőszövetség tagjait, hogy a diszeket csinálják meg. Csodálatra méltó buzgóságot fejtettek ki lelkes asszonyaink a karácsonyfa ünnepségnél. A karácsonyfára nőszövetségünk tagjai önkéntes adománnyal és gyüjtéssel

hozták össze a szükséges szeretetadományt. Gyerekek közül szegényebbek ruhát, mindenik növendék süteményt, gyümölcsöt, cukorkát és irószert kapott. Az adakozók nevét nagyon hosszas volna felolvasni, de fölösleges is, mert az egyházközségünk aranykönyvébe minden be van irva s lelkészünk ujév napján a templomban felolvasta. Még csak annyit jegyzek meg, hogy karácsonyfa ünnep rendezésekor közönségtől két évben 5781 leu készpénz folyt be. Karácsonyfa ünnep utáni első gyülésünkön Kovács Miklósné és lelkész atyánkfia őszinte szivből megköszönték buzgó nőink fáradozását, mit a karácsonyfa ünnepség sikere érdekében kifejtettek jó unitárius asszonyaink. Nőszövetségünk részt vett Bethlen grófné és Huszár báróné előadásán Sepsiszentgyörgyön.

Kiss Endréné inditványára a Nőszövetség tagjai gyüjtést rendeztek templomi padok ujra festésére, mely fedezte e célra tett kiadásokat.

1927. évtől kezdve 10 leu tagsági dijat állapitottunk meg.

Központ felhivására, községünket felosztottuk magunk között s megválasztottuk a csoportvezetőket, akik minden alkalommal buzgósággal teljesitik kötelességüket. Csoportvezetők lettek: Id. Barabás Lajosné, Para Andrásné, Kisgyörgy Pálné, Dahlström Kálmánné, Kurta Mihályné, Toth Vilmosné, Veress Sándorné, Kovács Miklósné és Ifj. Barabás Bálintné.

Ime röviden két évi munkásságunk. Érezzük, hogy nem tettünk sokat, de akarunk dolgozni. Ha Isten segit, a jövő télen komolyabb munkához kezdünk. Csak legyen kitartás bennünk, minél többen látogassák összejöveteleinket s támogassák a vezetőséget munkájában.

Jelentésem tudomásul vételét kérem. — Elnök: *Benkő Árpádné.* Titkár: *Ütő Erzsébet.*

Sigmond József udvarhelyköri D. F. Egyleti titkár évi jelentésének befejező sorai.

Ime, virágok csokorba kötve egyleteink munkateréről. De nem is csak virágoskertek az egyletek, melyek a vallásos buzgóságot, szeretetet, gyöngédséget és szent lelkesedést árasztják, de ugy tetszik nekem, hogy a vigasztaló részvét s a segitő jóltevés gyógyitó ereje is ott terem a fájó szivek enyhitésére, szomoru lelkek vigasztalására; s az Istenben vetett törhetetlen hit, a jó diadalába helyezett reménység és szeretet soha nem lankadó, kitartó munkája s lassanként kitermeli, megérleli istenországa drága gyümölcsét. A D. F. Egylet lobogója alá csoportosult egyleti tagozatok egy része jótékonycélu, más része épitő s vannak, melyek mintha egy jobb jövő tervének megvalósitásán fáradoznának. Vigyázzunk! Az idők egyre nehezebbek és megpróbálóbbak. Ne legyünk ellenségei saját magunknak. Senki sem akarhatja inkább javunkat, mint ahogyan nekünk akarnunk kell. Ne engedjük magunkat mások által szünte-

lenül kizsákmányoltatni. Egyházi életünk körében is minden garasnak helye van. Elsősorban mieinket segitsük és pártoljuk minden Jövőnk érdekében öntudatos és céltudatos munkásságra van szükség. Ideális állapot volna, ha minden egyházközségben kulturházunk lenne, hová bármikor akadály né kül gyülekezhetnénk, hol megfelelő elhelyezése lenne egyleti könyvtárainknak és előadások tartásához szükséges kellékeknek. Kivánatos, hogy összejöveteleinkről bár csak a tárgy megjelölésével jegyzőkönyv vétessék nemcsak azért, hogy jelentéstételnél segitségünkre legyen, hanem, hogy a jövő tervszerü munkájában lássuk mindig az alapot, mely nélkül mindig a kezdet kezdetén állanánk. Szükségszerü minden gyülés alkalmával az önkéntes adakozás rendszeressé tétele.

A szászoknál tojásokból tornyok épülnek s e kicsiny adományok halmozása a nép és egyházi életben nagy dolgokhoz adják az erőt és a szükségletet. Mi sajnálnók azt az egy-két leut a testvéri találkozásért, tudásunk gyarapitásáért, hasznos szórakozásért, mit önmagunk s ifjainknak szerepe nyujt. Ajánlatos lenne az egyletek egymással való érintkezése, szereplők meghivása s hasonló mozgalmak, hogy ez által ujabb és ujabb eszmék kerüljenek felszinre s az összekapcsolódás közvetlen legyen.

Szeressük a vallásunkat és anyaszentegyházunkat s pártoljuk egyleteinket! Nemcsak a nők, kiknek vallásos buzgósága, mint a részletes jelentésből is észrevehető, nagyobb eredményeket hozott létre, hanem a férfiak is, hiszen a hitük is ott nyer erőt, a lelkük felüdülést. Tömörüljetek egyletünk keretei köré, mert ismereteitek gazdagitása, a jövő nemzedék nevelése által a jelen szakadékai felett ez javitgatja a hidat, mely fenntartja régi kulturánkkal való gondolat- és érzéskapcsolatot, végül is minden kificamodott gondolkozás ellenére istenfélelmen alapuló, szeretet munkában gazdag, becsületes kultura a népnek értékmezője.

Vigyázzunk, hogy ezeknek hijjával ne találtassunk soha! Egyleteinken, munkánkon legyen mindig Isten szent áldása.

Énekvezér beiktatás Dicsőszentmártonban.

F. év, f. hó 9-én dicsőszentmártoni egyházközségünkben, ünnepélyes istentisztelet keretében köszöntött be az igazgató-kántortanitói állásra ujonnan kinevezett Török János, volt iklandi kántortanitó afia. Szép és felemelő volt az ünnepély. A jelenvolt hivek — gyönyörködve uj belsőemberük zenei érzékre mutató kántori szereplésében, valamint meglepően szép, tartalmas és szónoki hévvel előadott székfoglaló beszédében — azzal a jóleső érzéssel távoztak, hogy Török János afia személyében megtalálták azt a belsőembert, akire Dicsőszentmártonnak igazán szüksége van. A beiktatást Gvidó Béla esperes-lelkész végezte. Az uj belsőembert az egyházközség és a küküllői egyházkör megbizottai üdvözölték.

A d. u. istentisztelet keretében a D. F. egylet küküllőköri fiókja évi rendes közgyülést tartott.

Lelkészi és kántori beiktató Homoródalmáson

Homoródalmási egyházközségünk, kivánságának megfelelően, két ifju ember vállára tette le egyházközségi életének terhes, de gyönyörüséges igáját.

Október 23-án d. e. volt a kettős beiktató az egyházk. nagy és szép templomában, hol a hivek és a vendégek minden helyet betöltöttek.

Pálffy Ákos orgonázott és vezette az éneket, Balázs András espereshelyettes jelezte az ünnepség lényegét s miután Bálint Ödön lelkésszel felolvastatta főtiszt. püspök urnak két, szépen. megirt, meleghangu és hivatásrakésztető kinevezési okmányát, felszólitotta Simén Domokos lelkészt imája és beszédje megtartására. Beszédet mondott Fülöp Domokos kántor is, mit követett Balázs András beiktatója.

Beiktató után Dr. Kiss Elek dékán tolmácsolta az E. K. T. és a főtiszt. püspök ur üdvözletét, kérését és kivánságát szeretett Egyházunk érdekében.

Barra körjegyző afia mondta el a közigazgatás jó kivánságát s majd az ifj. Dávid Ferenc-Egylet és a Nőkszövetsége köszöntötte s halmozta el virágokkal a két fiatal vezetőt.

Dékánnak a templom előtt elhangzott szavai mellett indult el a két lelkivezér s a nyáj nagy és magasztos munka mezejére.

A népes banketten is a hivek jóakaratára és áldozó tevékenységére appeláltak s mi is azt tesszük és Isten áldását kérjük életükre e barátaink vezetése mellett.

oooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooo

Külföld.

Egy pár szó a virágokról.

Egy igen érdekes kis ünnepségen voltam jelen a londoni mansfordsteeti unitárius gyülekezet egyik „vasárnapi iskolai" gyülésén. A gyülekezet és a vasárnapi iskola vezetősége virágkiállitást rendezett. Első pillanatra kissé különösen hangzik, hogy egy vallás-erkölcsi testület, mint egy egyházközségi gyülekezet, vagy annak keretében működő egylet virágkiállitással szerepeljen a nyilvánosság előtt, különösen Londonban, ahol a virágos kiskertek nem igen szegélyezik a házak elejét, oldalát. Jelen soraimban e kettőnek összefüggését, a virágnak az egyházi életben való szerepét szeretném a leirott példa alapján megvilágitani; hiszen a mi költőnk mondotta: „aki a virágot szereti, rossz ember nem lehet."

Itt a dolgot ugy kezdik meg, hogy először a vasárnapi isk. társulat kebelében beszednek bizonyos kis összeget, amelyből a vezetőség ahoz értő tagjai virágpalántákat vásárolnak. A körülbelül egyenlő idejü, életképességü, de különböző fajtáju palántákat ki-

osztják fiuknak, leányoknak, asszonyoknak sőt itt még felnőtt embereknek is, megmagyarázzák a gondozását s akkor reábizzák kinek-kinek a gondozására a virágokat. Itt rendesen juliusban előre kitüzik a virágkiállitás napját, amikor a cserepes virágokat mindeniket megfelelő számmal ellátva elhozzák a gyülésterembe, ahol előre elrendezett asztalokra szépen, rendben felrakják. Külön hely van kijelölve férfiak, nők, fiuk, leányok részére, ennek megfelelően mindenik csoport részére első-, második-díj. Ugyanezen alkalommal asztaldiszitési versenyt is rendeznek, gyönyörübbnél gyönyörübb szinárnyalatu csokrokkal diszitvén fel a megteritett asztalokat. Mindez a kiállitást megelőző napon már készen van; akkor a biráló-bizottság megbirálja az egészet, ugy hogy másnap a nyilvános kiállitás végeztével az eredményeket kihirdeti, a jutalmakat kioszthatja. A nyilvános kiállitásra nagyon sokan jöttek el. Tele volt a meglehetős nagy terem közönséggel, akik örömmel nézték a gyönyörüen felékesitett termet, a versenyzők izgatottan várták az eredményeket. Igy telt el egy negyedóra vidám beszélgetéssel a virágok nézésével; akkor az elnök röviden méltatta a kiállitás jelentőségét, a földből nőtt virágoknak a lélek virágairól való rokonságát, majd egy alkalmi felolvasó szintén hasonló tárgyról beszélt, kitért a virágok ápolására, a növények állatok védelmére, majd a jelen kiállitás anyagáról tavalyihoz viszonyitott fejlődéséről szólott általánosságban. A biráló-bizottság elnöke sorra vette az egyeseket, megjegyezte, hogy hol látott hibát, fejlődést, majd ennek végeztével kihirdette az eredményeket, s mindenik nyertes átvette jutalma tárgyát. Öröm volt nézni a derült, mosolygó arcokat ott a nyiló virágok között. Ezenkivül rendeznek még ablakdiszitési versenyt és egyszer egy évben pedig a templomot diszitik fel virágaikkal egy vasárnapi istentisztelet alkalmával. Ennyi volt amit láttam s most meg azt szeretném elmondani, hogy miért irtam le az egészet.

A mi népünk is szereti hála Istennek a virágot. Bogárhátu kis kunyhókból, cserepes, oszlopos, tornácos házakból rozmaringos, muskátlis ablakokon át tekintenek ki kandi leány szemek, ha ismerős hangokat hallanak. Szive szent érzését, titkos gondolatát virág bokrétába csókolja minden igaz leány, amikor eljön az idő, hogy el kell masirozni a „császár kenyerére“ szive választottjának; s fehér leányálmok nyiló virágokká válnak a ház előtt, ha menyecske lett a lányból.

Mindezek mind azt mutatják, hogy népünk nagy általánosságban szereti a virágot. Ezt a szeretetet kell megragadnunk és nemesitenünk. Ezzel is vonzóbbá kell tennünk egyleti gyüléseinket. Különösen nőegyleti gyüléseken, tapasztalatból tudom, hogy nagyon nehéz tárgyat találni, ami mindenkit vonzzon, mindenkit érdekeljen s különösen az fontos, hogy benne minden tag valamivel cselekvőleg résztvehessen. Ennek előmozditására igen jónak tartanám valami hasonló virágkiállitás félének, mondjuk az egyik gyülésen való tartását, máskor meg testületileg járnának végig az egyesület

tagjai virágos kertjének megszemlélésére. Egyszer pedig egy más nyári vasárnapon templomi ünnepélyt tartani, amikor a templomot az ittenihez hasonló módon virágokkal disziteném. A fiatalságnak, fiuknak esetleg gyümölcsfa csemetéket osztani ki hasonló nevelésre és közös nyilvántartásra. Ezen alkalmakkor lehetne kissé beszélni a madarak, fák, virágok védelméről, ami a „madarak, fák napjának“ elmaradásával vagy gyökeres megváltoztatásával most nagyon is szükséges.

Ezekben akartam a kiállitáson keletkezett gondolataimról beszámolni és még egyet, ami minden egyleti élet első létalapja, minden egyházközség igyekezzék magának kulturházat vagy más ilyen jellegü épületet emelni, hogy ilyen és sok más hasonló jellegü törekvés számára a létalap meglegyen.

London, 1927. julius 30. *Kővári Jakab*
unitárius lelkészjelölt.

oooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooo

Egyleti élet és munkásság

A százéves templom. 1927. október 16-ika van és ősz, de ebbe az időbe bele kacag a nap és rohan a szekér, siet a láb Homoródkeményfalva felé, mert ott 100 éves unitárius templom, orgona és toronyszentelés lesz. Ahogy feltünik a falu, ránk fehérlik, ránk ragyog a templom és torony. Söprött utcák, vendéglátó boldog arcok fogadnak, beharangozásra tódul az embertömeg Istén hajlékába sokan, sokan, hogy el sem férnek; közelről, távolról mindenrendű népek. A szem csodálkozva jár és úgy gyönyörködik a százévet élt templomon, összhangzatosan megszépitett belsején. Felzug az orgona, száz meg száz ajak énekli: „Tebenned biztunk elejétől fogva.“ Egy-két versszak s még nem mehet imára a pap, mert csak jönnek, jönnek az emberek, harmadik versszakra imába kezd *Marosi Márton* szentmihályi lelkész, tömören, meginditóan, találóan mondja imáját, mire a helybeli énekkar énekel. *Dr. Boros György* püspökhelyettes megjelenése ébreszti a figyelmet, ki felszentelő beszédében szépen elmélkedik arról, hogy egy Isten van, hogy az áldozat és hűség csodákat művelnek arról, hogy az ősök lelke mint él az unokákban. *Benedek Sándor* abásfalvi énekvezértanitó kellemes orgonajátéka után a helybeli lelkész *Kiss Jenő* a templom, orgona és a toronyjavitás történetét ismerteti, miből kitünik, hogy ez a maroknyi nép rövid idő alatt 173 ezer leut tudott előteremteni s letenni az áldozat oltárán. Buzogány Elek lokodi énekvezér-tanitó éneke, orgonázása meglepő volt, úgyszintén *Kovács Imre* kálnoki lelkész ágendája. Balázs András derzsi lelkész, espereshelyettes az egyházkör nevében örömét fejezi ki e nagy áldozaton, a hiv. őrtálláson az erős hitből fakadó nemes cselekvésen. Koncz Ádám kurátor köszönő beszéde után a bezáró ének hangjainál látottakat, hallottakat szivébe zárva oszolni kezd a nép, hogy a társas ebéden

ismét összejöjjön. — E szükkörü riport csak figyelem felhivás arra, hogy nemcsak a mód, külső gazdagság, de a szegénység is lelkikincsekkel párosulva tud a romok felett uj életet teremteni, tud példát statuálni arra, hogy az evangéliumi szeretet csodák melegágya.

Vári Domokos.

A **Bibliai kérdésekre** beérkezett összesen 9 darab válasz, tehát kevesebb, mint az előbbiekre. Valószinüleg a mi kis barátaink el voltak foglalva az évmegnyitás nagy és izgalmas eseményeivel. Jövőre több választ várunk. E 9 válasz közül 95%-nyi pontossággal válaszoltak: Fazakas Piroska Ujszékely, minden kérdésre hibátlanul felelt, továbbá Dávid Jolán, Szabéd, Márkos Albert, Kolozsvár és Nagy Zoltán, Kolozsvár. A többi öt feleletben sokkal több hiba volt, s így azokat nem vehettük figyelembe a sorsolásnál. A könyvet: Kujak Andris keleti utazása, diszkötésben, nyerte Márkos Albert, Kolozsvár. A kérdésekre adott válaszok a következők:

Fazakas Piroska válaszai:

1. A tizparancsolat megvan irva: Mózes II. könyve 20 r. 1—17 r.-ben és az V. könyve 5. rész 6—21 r.-ben.

2. A miatyánk megvan irva: Máté evang. VI. r. 9—13. versben.

3. József és testvérei története megvan irva: Mózes I. könyv. 37. résztől végig a II. könyvig.

4. Az irgalmas szamaritanus cselekedete megvan irva: Lukács evang. X. rész 30—36. r.-ben.

5. A Salamon itélete megvan irva: Kir. I. könyv. III. rész 16—27. r.-ben.

7. A megtéritést hirdető és a Jézus utját előkészitő próféta „Keresztelő János“ volt.

7. Cirénei Simon az a férfiu volt, aki a Jézus keresztjét a Golgotára vitte.

8. Ámos egy zsidó próféta volt és eredeti foglalkozása kántor.

9. Mikeás egy zsidó próféta volt, Moreset városában lakott.

10. Az ótestamentum történeti idejében a következő országok terültek el Palesztina körül: Ész-Phoenicia, Syria, Kel-Jetur, Amonit Noabiták, Dél-Idumaea, Nyug. Filiszteusok Fenicia.

Egyházi és iskolai mozgalmak.

Alapitói dij 500 Leu, minek ellenében az „Unitárius Közlöny“ ingyen jár!

Unitárius Naptár. A Dávid Ferenc-Egylet választmánya legutóbbi ülésén elhatározta, hogy eddig az udvarhelyköri unitárius lelkészkör által kiadott és Báró József szerkesztésében megjelent Naptárt, az eddigi szerkesztő felkérésére át fogja venni és további kiadásáról gondoskodik. Köztudomására hozzuk tehát lelkészeinknek, belső embereinknek s Egyletünk minden tagjának, hogy az Unitárius Naptár a Dávid Ferenc-Egylet kiadásában nemsokára meg

fog jelenni S. Nagy László iró és Szent-Iványi Sándor kolozsvári lelkész gondos szerkesztésében. A több mint száz oldalos naptár, mely magában fogja foglalni az *Unitárius Egyház tiszti név- és cimtárát is*, mindössze csekély 20 leu lesz. Tekintettel a rendelkezésünkre álló idő rövidségére, az irodalmi rész cikkeit csak kolozsvári szerzők tollából közölhetjük, minthogy a vidéki munkatársak megkeresésére most már nincs időnk. Jövőre azonban gondoskodni fogunk, hogy, amint régebben is volt, Egyházunknak minél több tollforgató embere szóhoz juthasson a naptár hasábjain. Ugy gondoljuk, hogy a naptár már a Főtanács idejére készen lesz. Kérjük tagtársainkat hassanak oda, hogy naptárunk minél szélesebb rétegekben terjedjen el s hathatós eszköz legyen kezükben missziói munkánkban.

A Dávid Ferenc-Egylet közgyülése november 5-én délután 4 órakor kezdődik a kollégium disztermében. Programmja a következő lesz: 1. Ének. 2. Ima. 3. Ügyvezető alelnök megnyitója. 4. Elnökválasztás. 5. Elnöki székfoglaló. 6. Titkári jelentés. 7. Nőszövetség alelnökének beszámolója. 8. Nőszövetség titkárának évi jelentése. 9. Választások. 10. Inditványok. Reméljük, hogy a fiókegyletek vidéki képviselői nagy számban fognak megjelenni közgyülésünkön. Kivánatos volna, hogy a közgyülés ideje alatt semmi más gyülés ne tartassék, hogy a jelenlevő főtanácsi tagok mindnyájan ott lehessenek.

A Dávid Ferenc emlékünnepély. Egyletünk választmánya már a mult évben elhatározta, hogy évenként meg fogja ünnepelni Egyházunk nagy alapitója halálának évfordulóját. A D. F.-Egylet ezt az ünnepélyt nov. 13-án d. e. 11 órakor, a templomi istentisztelet után, a kollegium disztermében fogja megtartani. Kérjük tagtársainkat és az érdeklődőket, hogy az ünnepélyen minél teljesebb számban jelenjenek meg, hogy az külső kereteiben is méltó legyen az alkalomhoz.

Aranykönyv. E. K. Tanácsunknál utóbbi időben a következő nemes adományok jelentettek be: Keresztesi Dénes, szentgericzei lelkész és neje 10.000 (tizezer) leu alapitványt tettek theol. akadémiai hallgatóink javára; 2. Nagy Ferencz és neje emlékalapitvány Árkos, egyházközség javára 33.481 leu; László Zsigmond és neje jánosfalvi tanulók valláskönyvére 600 (hatszáz) leu; Varga Sándor, havadtői vasuti őr és neje, Simó Rákhel 2100 leu értékü bársony szószéktakarót adományoztak a pipei egyházközségnek. Istennek áldása legyen a nemes adakozókon!

Péterfi Dénesné, szül. Péchy Kata, férjének emlékére, ki ugy is mint kolozsvári esperes-lelkész, ugy is mint theológus, egyik legjobb szónokunk és jelesen képzett irónk volt, 22.000, azaz huszonkettőezer leu alapitványt tett a nyugdij-alapnál, egyházi nyugdijasaink javára.

Meghivó. Az Általános Unitárius Lelkészkör f. évi közgyülését november hó 5-én, a főtanácsot megelőző szombaton délelőtt 8 órakor tartja Kolozsvárt, az Unitárius Kollegium disztermében értékes tárgysorozattal.

Unitárius véndiákok ünnepélye. Kollegiumaink azon volt

növendékei, akik Magyarországon élnek, nagyszabásu hangversenyt rendeznek november 5-én Budapesten, a Zeneakadémia disztermében. A müsor egyik pontját Gyallay Domokos fogja betölteni egy elbeszélés felolvasásával. A véndiákok a fényesnek igérkező hangverseny jövedelmét iskoláink segélyezésére fogják forditani.

A kolozsvári unitárius főgimnáziumban 1891—92 isk. évben érettségit tett osztálytársak 35 éves találkozója november hó 4-én fog megtartatni, amelyre az érdekeltek figyelmét ez uton is fölhivják a *kolozsvári osztálytársak.*

Irodalom.

Vári Albert: *„Keressétek Először Istennek Országát!“* (1927. Glóbus könyvnyomda, Sz.-Udvarhely. 142 oldal.) Egy részben gyakorlati lelkészkedésben, részben a kolozsvári kollégium vallástanári kathedrája mellett gazdagodott, mindig emberi szíveket kereső és pásztoroló lélek dus ajándéka ez a könyv. Imádságok, prédikációk és urvacsorai beszédek értékes gyüjteménye. Adventi imával és beszéddel kezdődik, amint az igazi egyházi év sem ujévkor, hanem az adventi várakozáskor, a vezetőt kereső lelkek szent nyugtalanságával veszi kezdetét. Az unitárius szónoki beszédek mintái lehetnének az itt összegyüjtött darabok. Szép, szónoki erővel teljes nyelv, gondos tárgyválasztás, hibátlan felépités jellemzik majdnem minden müvét ennek a könyvnek. Valami csodálatosan egészséges, Istenben rendithetetlenül bizó, az élet és az emberek jóságáról bizonyságottevő, papian méltóságteljes, és emberien optimista világnézet jellemzi Vári Albert szónoki müveit. Lehet, hogy némelyek, különösen ifjabb lelkészeink közül, talán nagyobb erővel lázonganának a végzet ellen, keserübb szavakkal korholnák a bünöst, mélyebb fájdalommal siratnák a halált, vadabb keserüséggel fakadnának ki az ellen, ami nem igaz és lángolóbban, vehemensebben, vágyóbban keresnék az Istent! Lehet! Mindez azonban vérmérséklet, világnézet és annak a szörnyü négy esztendőnek a dolga, melyet ugy hivnak: világháboru, és amely lelkén ütötte, megmérgezte a ma fiataljainak legszebb gyermek és serdülő éveit. Ez a könyv igy, ahogy van, élő megnyilatkozása az élet, az Isten és az ember jóságában vetett megingathatatlan hitnek, mely mindenkire csak felemelőleg hathat. Lelkészeink segitőeszközt, hiveink meleg tanácsadót, mindenki igaz meggyőződést nyer ebben a könyvben felekezeti különbség nélkül, ha megveszi és elolvassa. Kapható a Minerva könyvkiadónál, vagy legegyszerübben lapunk szerkesztőségénél is, mely előfizetőinknek e könyvet szivesen közvetiti. *Sz. I. S.*

M. I. Savage-Kovács Lajos: *„A kereszténység fejlődéstörténete“.* (1927. Globus-nyomda, Sz.-Udvarhely. 156 oldal), Végre egy munka, melyet bátran ajánlhatunk müveltebb hiveinknek. Okos, tárgyilagos és tudományos könyv, M. Savage, a modern amerikai unitárizmus egyik „nagy pap“-jának tollából. Kovács Lajos jó munkát végezett e könyv magyarra forditásával. Gratulálunk hozzá! Kapható a forditónál Brassóban. *Sz. I. S.*

Dr. Boros György: Brassai Sámuel élete cimü munkája még mindig kedvezményes áron, 250 leuért kapható, hogy igy minél többen hozzá juthassanak e nagy unitárius és nagy magyar tudós életrajzához.

„Még csak egy félév az élet“, cimü elbeszélés folytatása helyszüke miatt csak jövő számunkban fog jönni.

Énekeskönyvünkből uj kiadás készül s rövid idő alatt kapható lesz.

Szerkesztik: Dr. Kiss Elek, Pap Domokos, Pálffi Márton, Szent-Iványi Sándor, Dr. Varga Béla.

Előfizetési ár: Egész évre 60 L. Magyarországra 90 L. Egyes szám ára 8 L. Akik a 60 L.-t egy összegben előre befizetik, a Dávid Ferenc-Egylet rendes tagjainak tekintetnek. Örökös alapitódij 500 L. Minden pénz **Gálfi Lőrinc** egyleti pénztároshoz küldendő.

„Corvin“-könyvnyomdában Cluj-Kolozsvár, Str. Iorga (volt Jókai-utca) 17 sz